

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες	15
<i>Γεράσιμος Κουζέλης</i> Κριτικό σημείωμα	17
Αρχικές σκέψεις	23
«Οπτική πολιτική» στις γερμανόφωνες χώρες: Μια εισαγωγή	25
1. Μια σύντομη αναδρομή στη Γερμανόφωνη πολιτική επιστήμη	26
2. Η πορεία προς μια «ερμηνευτική» της πολιτικής κουλτούρας: μια διεπιστημονική προσέγγιση	28
3. Η μελέτη των πολιτικών εικόνων στη Γερμανόφωνη πολιτική επιστήμη	30
3.1 1945-1990	30
3.2 1990-2014	31
3.3. 2004-σήμερα	34

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

1. Απο τη «λογοκεντρική» στην «οπτική» πολιτική επιστήμη	47
1.1 Συμβολική πολιτική και εικόνες της πολιτικής	47
1.1.1. Ulrich Sarcinelli	47
1.1.2 Τόμας Μάγερ	50
1.1.3 Cristian Schicha	52
1.1.4 Soeffner/Tänzler	53
1.1.5 Andreas Dörner	54
1.2 Αλλαγή παραδείγματος: οι πρωταγωνιστές	57
1.2.1 Wilhelm Hofmann	57
1.2.2 Frank Lesske	59

1.2.3 Marion G. Müller	60
1.2.4 Χέρφριντ Μύνκλερ	63
1.3 Οπτική Ιστορία και πολιτική επιστήμη	65
2. Κλείσιμο κύκλου: η πολιτική επιστήμη ως επιστήμη της εικόνας	81
2.1 Benjamin Drechsel	81
2.2 Φωτογραφία και Πολιτική επιστήμη	84
2.2.1 Gregor Matjan	84
2.2.2 Οπτικά μοτίβα και εικόνες πολιτικών (-ής)	85
2.2.3 Φωτογραφίες πολιτικών στον Τύπο και τεχνικές σκηνοθεσίας	87
2.2.4 Συμπεράσματα	90
2.3 «Εικόνες διαδικτύου» και στρατηγική πολιτική επικοινωνία: μια πραγματολογική ανάλυση	90
2.3.1 Τυπολογία: Μεταξύ «δημόσιου» και «ιδιωτικού»	91
2.4 Ένα τραμπικό θέαμα: Οπτική πολιτική επικοινωνία και πολιτική σκηνοθεσία (Bernhardt/ Liebhart, Pribersky 2019)	97
2.5 Οι «οικογενειακές» φωτογραφίες των ηγετών της Ε.Ε.: μια επικοινωνιακή-αφηγηματική ανάλυση των οπτικών συμβόλων	101
2.6 Eva Flicker: Οι θηλυκοί πολιτικοί ως ο εμφανής Άλλος	104

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ
«ΕΙΚΟΝΑ», «ΕΠΙΤΕΛΕΣΗ», «ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΑΙΣΘΗΣΙΑΣΜΟΣ»

1. «Bildwissenschaft» ή η «επιστήμη της εικόνας» στον Γερμανόφωνο κόσμο	113
1.1 «Bildwissenschaft»: ένας ορισμός	114
1.1.1 Klaus Sachs-Hombach	116
1.1.2 Gottfried Boehm	118
1.1.3 Χανς Μπέλτινγκ	122
1.1.4 Horst Bredekamp	126
1.2 Αντί συμπερασμάτων: μια εναλλακτική προσέγγιση	139
2. Επιτελεστική στροφή και εικονικότητα	147
2.1 Κρίστοφ Βουλφ: «ιστορική-πολιτισμική» ανθρωπολογία και εικονικότητα	147
2.2 Η δύναμη των πολιτικών τελετουργικών σήμερα	149

2.3 Τα τελετουργικά των επίσημων κρατικών επισκέψεων: το παράδειγμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Δυτικής Γερμανίας	153
2.4 Τα τελετουργικά των επίσημων κρατικών ενταφιασμών: το παράδειγμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Δυτικής Γερμανίας	155
2.5 Γεφύρωση: «επιτελεστική εικονικότητα» και «πολιτισμική κοινωνιολογία»	158
3. «Η πολιτικοποίηση του Ιστορικού και η Ιστορικότητα του Πολιτικού»:	
μια επικοινωνιακή προσέγγιση	167
3.1 Το πολιτικό ως επικοινωνιακός χώρος στην ιστορία: η προσέγγιση του Μπίλεφελντ	168
3.1.1 «Ästhetik der Politik, Ästhetik des Politischen»: πρόγραμμα 584 (Μπίλεφελντ)	170
3.2 Η «πολιτισμική ιστορία της πολιτικής»: η προσέγγιση του Μύνστερ - πρόγραμμα 496	178
3.2.1 Η συνθήκη της Βεσφαλίας ως «Bildlichkeit symbolischer Akte» («Εικόνες συμβολικών πράξεων»)	179
3.2.2 Οπτικοποιώντας τη διπλωματία: το παράδειγμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας	182
3.3 Αντί συμπερασμάτων: η πολιτική ιστορία μετά την «εικονική στροφή» (Ράινχαρτ Κοζέλεκ)	186
3.3.1. «Πολιτικός αισθησιασμός» («Politische Sinnlichkeit»)	186
3.3.2 Πολιτική εικονολογία: The Battle of Alexander at Issus (Albrecht Altdorfer, 1529)	187

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ, ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΝΘΕΣΕΙΣ

1. Πολιτική εικονογραφία και πολιτική επιστήμη	195
1.1 Πρόγραμμα «πολιτικής εικονογραφίας» του Ινστιτούτου του Αμβούργου και ερευνητικές προοπτικές από την οπτική της πολιτικής επιστήμης	195
1.1.1 Aby Warburg	197
1.2 «Πολιτική επιστήμη της Τέχνης»: η αναγκαιότητα μιας πολιτικής επιστήμης των εικόνων	223

1.2.1 Το γερμανικό κοινοβούλιο: πολιτική αρχιτεκτονική και πολιτικό σύστημα	224
2. Συμβολικότητα, επιτελεστικότητα και φανταστικό: Η εικονογράφηση του πολιτικού σώματος της Δημοκρατίας	215
2.1 Paula Diehl	215
2.2 Μια πολιτική εικονογραφία του δημοκρατικού ιδεώδους	217
2.3 Υπάρχει «σώμα» στη σύγχρονη δημοκρατία;	226
2.3.1 Παράδειγμα πρώτο: «Δημοκρατικό dresscode και η αισθητική της μεσαίας τάξης» (Μαnow, 2013)	226
2.3.2 Παράδειγμα δεύτερο: «ο πολιτικός ως εφήμερο μνημείο του εαυτού του» (Μαnow, 2016)	228
2.4 Κλείσιμο κύκλου: πολιτική αναπαράσταση και εικονογραφικές διαδρομές στην μετανεωτερικότητα	230

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

ΜΙΑ «ΠΡΑΞΕΟΛΟΓΙΚΗ» ΚΑΙ «ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗ» ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. Μέθοδοι ανάλυσης φωτογραφικών εικόνων	239
1.1 Η «πραξεολογική» ανάλυση εικόνων πολιτικών στον ημερήσιο Τύπο ...	239
1.1.1 Το θεωρητικό πλαίσιο	239
1.1.2 Παραδειγματική εφαρμογή: «σωματική έξη» και «εξουσιαστικές σχέσεις» στο πολιτικό σύστημα	242
2. Η «αφηγηματική» μέθοδος ανάλυσης των πολιτικών εικόνων	253
2.1 Μπορεί μια εικόνα από μόνη της να πει μια ιστορία;	253
2.2 Η πολιτικότητα των αφηγηματικών δομών στην οπτική επικοινωνία ...	257
2.3 Παραδειγματική ανάλυση: Μπάρακ Ομπάμα («Ελπίδα ή σοσιαλισμός;»)	259

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
«ΤΟ ΧΕΡΙ ΤΗΣ HILLARY»
ΜΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ: ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ – ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ – ΔΕΚΑΕΞΙ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ

1.1 Ulrike Pilarczyk - «Η αντι-εικόνα»	271
1.2. Aglaja Przyborski - «Η εξουσία στην εικόνα»	279
1.2.1 Η εικόνα ως τεκμήριο της οπτικοποίησης της αμερικανικής εξουσίας	279
1.2.2 Ερμηνεία εικόνων με τη στοιχειοθετημένη μέθοδο	280
1.2.3 Ανάλυση της εικόνας	282
1.2.4 Το habitus της εξουσίας	287
1.3 Ulrich Oevermann - «Αντικειμενική Ερμηνευτική»	288
1.3.1 Ανάλυση της φωτογραφικής εικόνας: «Το χέρι της Χίλαρι»	288
1.3.2 Δομική γενίκευση	293
1.4 Ruth Ayaß - «Μια εικόνα της απουσίας»	295
1.4.1 Το πλαίσιο	295
1.4.2 Η εικόνα	295
1.5 Roswitha Breckner - «Σχετικά με τον αστάθμιστο χαρακτήρα της εικονικής εξουσίας – Ή, τι κρύβει το χέρι της Χίλαρι»	300
1.5.1 Η διαδικασία αντίληψης	300
1.5.2 Ο ρόλος του «αθέατου»	303
1.5.3 Εικονική σκηνοθεσία εξουσίας και τα αστάθμιστα χαρακτηριστικά της	304
1.5.4 Εικονική απήχηση και μεσιακή κυκλοφορία	305
1.5.5 Σύνοψη	305
1.6 Jurgern Raab - «E pluribus unum. Μια ανάλυση της κοινωνιολογίας της γνώσης του αστερισμού (constellation) ενός οπτικού συμβάντος»	307
1.6.1 Συνθήκες και αρχές της ανάλυσης στο πλαίσιο της κοινωνιολογίας της Γνώσης	308
1.6.2 Μορφολογική ανακατασκευή του οπτικού εσωτερικού γεγονότος στη φωτογραφία από το Situation Room	310
1.6.3 Πολιτισμικοποίηση και αποπολιτισμικοποίηση στον πόλεμο των εικόνων	312
1.7. Boris Traue - «Εικόνα αντήχησης και εικονική πολιτική. Μια οπτική ανάλυση της διαλεκτικής της συμμετοχικής προπαγάνδας»	314
1.7.1 Περιγραφή της φωτογραφίας	314
1.7.2 Εικονική πολιτική και εικόνα αντήχησης	318
1.8. Horst Bredekamp - «Το Situation Room της 1ης Μαΐου 2011: Η προοπτική της τέχνης και του πολιτισμού»	320

1.9. Michael Diers - « <i>Public Viewing</i> ή η ελλειπτική εικόνα από το <i>Situation Room</i> στην Ουάσινγκτον»	323
1.10 Sussan Neuenfeldt - «Η συμπάσχουσα ηγεμόνας ή: Πού στο καλό είναι ο Οσάμα Μπιν Λάντεν;»	326
1.10.1 Η συμπάσχουσα λευκή γυναίκα στο πόλεμο κατά της τρομοκρατίας	327
1.10.2 Ethnic Drag: ο ιθαγενής Αμερικανός Joker	329
1.10.3 Ο πόνος του παρατηρητή	330
1. 11. Gerhard Schwennerhauser - «Η γέννηση των εικόνων από το πνεύμα του τρόμου»	331
1.11.1 Η σημειωτική προοπτική	332
1.11.2 Η φαινομενολογική προοπτική	332
1.11.3 Η προοπτική της Κριτικής θεωρίας	333
1. 12 Ερμηνευτικοί διάλογοι	334
Αντί συμπερασμάτων	
Καγκελάριοι και θεσμική απεικόνιση του κύρους: Από τον Αντενάουερ στη Μέρκελ	343
Εικαστικά τεκμήρια	346
Διευκρινίσεις ορολογίας	361
Βασική βιβλιογραφία	369
Βιογραφικά	387